

## Auteurs

Diana GM Eijgermans<sup>1</sup>, Wilma Jansen<sup>12</sup>

<sup>1</sup>Afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg, Erasmus MC; <sup>2</sup> Gemeente Rotterdam, cluster MO, afdeling Jeugd

Bron: Eijgermans DGM, Fang Y, Jansen DEMC, Bramer WM, Raat H, Jansen W. Individual and Contextual Determinants of Children's and Adolescents' Mental Health Care Use: A Systematic review. Geaccepteerd: Children and Youth Services Review, 2021.



## Achtergrond

Al een aantal decennia stijgt het gebruik van jeugdhulp. Desondanks blijven er zorgen dat kinderen die hulp nodig hebben niet worden bereikt. De nieuwe jeugdwet onderstreept het belang van preventie om zwaardere en intensievere vormen van jeugdhulp te voorkomen.

## Doelen

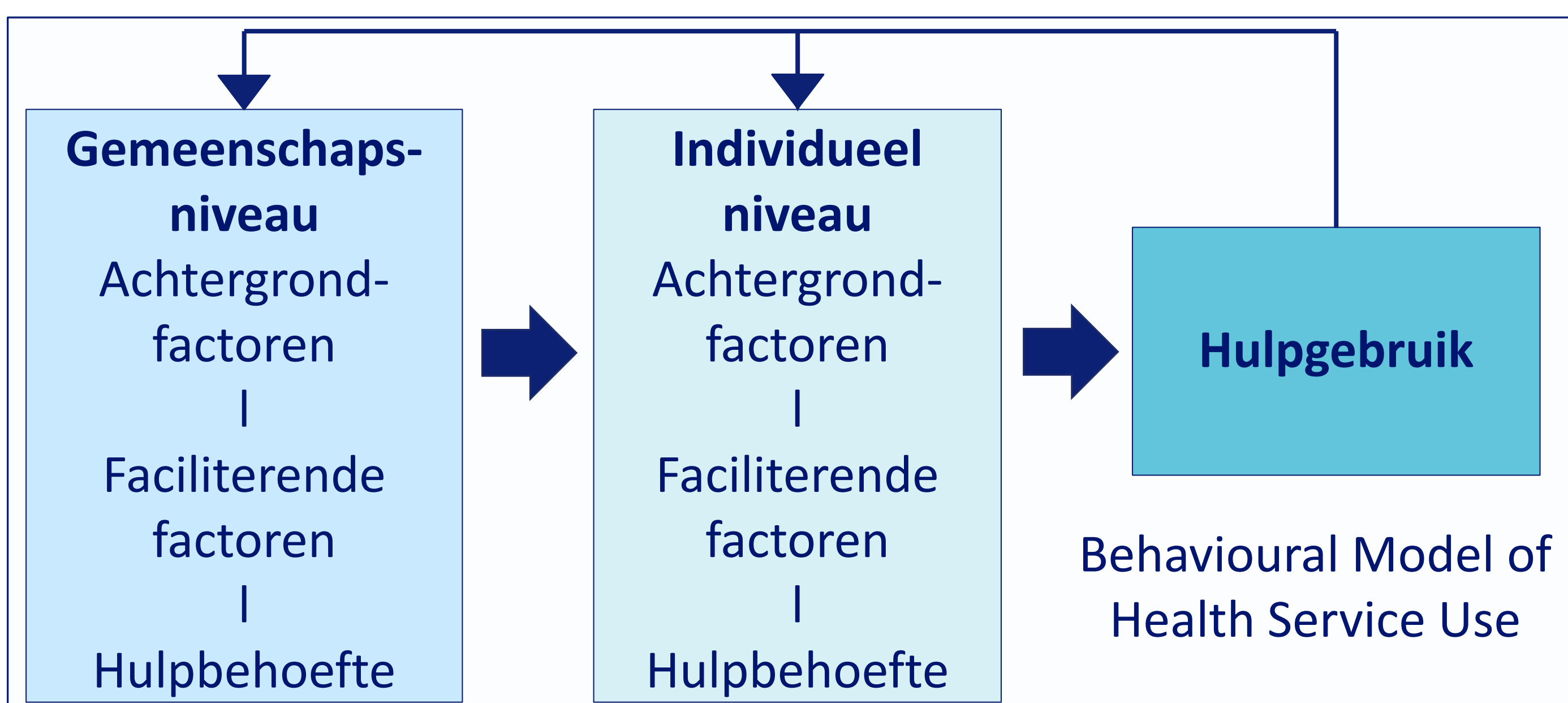
Deze studie geeft een overzicht van de determinanten van jeugdhulpgebruik op individueel en gemeenschapsniveau. Inzicht in deze determinanten kan helpen bij het verbeteren van de toegang tot jeugdhulp. Ook kan het bijdragen aan het toespitsen van preventiestrategieën en vroege interventie bij de kinderen die hier het meeste baat bij hebben.

## Aanpak

In verschillende wetenschappelijke databases is gezocht naar alle studies over determinanten van jeugdhulpgebruik (tot juli 2020). De geïncludeerde studies bestuderen een algemene populatie onder de 18 jaar en zijn longitudinaal (determinanten zijn eerder gemeten dan jeugdhulpgebruik). De determinanten zijn ingedeeld volgens de Behavioural Model of Health Service Use (zie resultaten).

## Resultaten

In totaal werden 22 studies gevonden die voldeden aan de inclusiecriteria, allen van hoge kwaliteit. De helft daarvan is uitgevoerd in de Verenigde Staten en het merendeel is gepubliceerd na 2000 (91%). De meeste studies rapporteerden een jeugdhulpgebruik tussen de 5 en 15%. De studies focusten grotendeels op adolescenten (59%), sommigen op kinderen (9%) en de rest op beide leeftijdsgroepen (32%). De studies gaven inzicht in de volgende determinanten van jeugdhulp →



Meer hulpgebruik	Associatie onduidelijk door tegenstrijdige literatuur
Screening op mentale problemen	Geslacht*
Mentale problemen (totaal)	Sociaaleconomische positie
Externaliserende problemen	Etnische achtergrond
Delinquent gedrag	Internaliserende problemen
Grote impact van problemen	Agressief gedrag
Eerder hulpgebruik	Depressie/angst problemen
Gezin zonder twee biologische ouders	
Geen associatie	
Lichamelijke problemen	Landelijke of stedelijke woonomgeving
Leeftijd	

\*Jongens gebruiken meer hulp in de vroege adolescentie terwijl meiden meer hulp gebruiken in de late adolescentie.

In de studies werden nog 27 andere determinanten onderzocht. Echter waren er te weinig studies op deze onderwerpen om er conclusies over te trekken.

## Bespreking / Conclusie

### Wat voegt de studie toe?

We weten dat jeugdhulpgebruik theoretisch wordt bepaald door de behoefte aan hulp (het hebben van problemen), maar dat daarnaast ook allerlei factoren op individueel en gemeenschapsniveau een rol spelen. Bijvoorbeeld de beschikbaarheid, bereikbaarheid, kosten en aanvaardbaarheid van hulp. Onze studie laat zien dat screening op mentale problemen geassocieerd is met meer jeugdhulpgebruik. Zoals verwacht zijn ook het hebben van problemen voorspellers van hulpgebruik, waarbij er een duidelijk verband blijkt met externaliserende problemen en delinquent gedrag. Verder blijken ook de impact van deze problemen op het kind en de omgeving, eerder hulpgebruik en het opgroeien zonder twee biologische ouders belangrijke determinanten. De associaties op de andere gebieden zijn onduidelijk door tegenstrijdige resultaten van de geïncludeerde studies. Daarnaast zijn er vooral op gemeenschapsniveau weinig studies naar jeugdhulpgebruik.

### Implicaties

Screenen op mentale problemen is een belangrijke determinant van jeugdhulpgebruik. In Nederland is het vooral de JGZ die deze screening uitvoert. Onze studie laat verder zien dat niet alle typen problematiek duidelijk geassocieerd zijn met jeugdhulpgebruik. De consequenties hiervan op latere leeftijd zijn niet duidelijk maar verdienen wel aandacht.

### Aanbevelingen

Er is meer onderzoek nodig naar determinanten op gemeenschapsniveau, zoals bijvoorbeeld de invloed van sociale factoren, preventief beleid, inkoop en typen voorzieningen voor jeugdhulpaanbod. Met die kennis kan beleid aangepast worden. Ook is er meer onderzoek nodig naar determinanten waar de literatuur tegenstrijdig over is. Het is belangrijk om inzicht te krijgen in wanneer associaties wel of niet aanwezig zijn.

### Conclusies

Ernst en impact van problemen zijn belangrijke determinanten van jeugdhulpgebruik, zoals verwacht kon worden, maar niet voor alle typen van problematiek. Ook het screenen op mentale problemen, eerder hulpgebruik en opgroeien zonder twee biologische ouders hangen samen met meer jeugdhulpgebruik. Goed onderzoek naar determinanten van jeugdhulpgebruik is tot nog toe beperkt. Meer onderzoek is nodig om aanknopingspunten te leveren voor beleid en praktijk.